

Kreditforening for dem vilde 'goddjende den Skat, der nu af andre Borgere derved svares til Industrien. Det vil jeg lade ligge, men jeg vil kun i Almindelighed sige, at jeg er ikke enig i det Synspunkt, at det Eerste her i Landet, der skal beskyttes og begunstiges, er Landbruget, medens andre Virksomheder ikke kunne komme i Betragtning. Forsaavidt man under passende Vilkaar kan faae en Kreditanstalt for industrielle Eiendomme, finder jeg det ganske berettiget at søge at faae en saadan oprettet. Om man kan naae dertil, er et andet Spørgsmaal, og i alt Fald tror jeg ikke, at det Lovforslag, som her foreligger, paa nogen Maade kan kaldes fyldestgjørende. Om man kan komme til noget Fyldestgjørende ved en videregaaende Behandling af Forslaget, er jo et andet Spørgsmaal. Hvad man vil forstaa ved industrielle Eiendomme i dette Lovforslag, kan jeg ikke bestemt sige, men jeg antager efter et Udkaft til Statutter, som jeg har haft Leilighed til at se, at man dertil vil regne Fabrikker, Bathuse, Hoteller, Apotheker og Møller. Naturligvis ere andre ikke udelukkede, men jeg nævner de bestemte Kategorier, som allerede ere ret talrig repræsenterede, og det vil allerede deraf ses, at der er Tale om Eiendomme af meget heterogen Bestaafenhed. Ved Fabrikker maa der vel nærmest tænkes paa Fabrikker, der ligge ude paa Landet, thi ligger Fabrikken i en By, har den sin Værdi som Pant. Naar der i en af de bedste Fabrikker er sat 100,000 Kr. i Bygninger og en hel Del i Maskiner, vil det være et meget stort Spørgsmaal, hvilken Værdi disse ville have, hvis den vedkommende Industri ophører, og om de saa ville kunne finde anden Anvendelse. Bathuse ere naturligvis af en noget anden Slags. Hoteller have jo en vis Driftsværdi; jeg veed ikke, om man vil tage Hensyn dertil, thi ellers blive de kun at betragte som almindelige Bygninger. Apotheker ere naturligvis i mange Tilfælde af særlig Værdi, forsaavidt der er et reelt Privilegium knyttet dertil, men forsaavidt der kun er et personligt Privilegium, saaledes som det mere og mere bliver Tilfældet, tvivler jeg om, at de have høiere Værdi end Bygningernes. Møller ere en ganske egen Art industrielle Eiendomme og ere meget forskellige, eftersom de ligge paa Landet eller i Byerne, og eftersom det er store industrielle Anlæg eller f. Ex. en Vandmølle paa Landet, hvor der ofte hører et Landbrug til Eiendommen. Jeg tror altsaa, at det er meget heterogene Eiendomme, som der her er Tale om. Jeg bortser fra de Tilfælde, hvor der er Fordrilliggende til af meget stor Betydning, thi i saa

Tilfælde antager jeg ikke, at man vil søge til en Kreditforening for industrielle Eiendomme, og jeg kan ikke i de Oplysninger, jeg har, se, om man ved de Laan, man har bevilget, har taget væsentligt Hensyn til, at Eiendommene ere Andet. Jeg er tilbøielig til at tro, at hvor man har neget at laane, er netop, hvor de industrielle Bygninger ere det langt Overveiende. Jeg kan godt være enig i, at der i og for sig her er en Trang, og at det er ønskeligt at fyldestgjøre en saadan Trang. Om man nu kan finde almindelige Regler for den Slags Bygninger f. Ex. med Hensyn til Taxationerne, hvorefter Laan kan gives, forekommer mig meget tvivlsomt. Jeg kan kun sige, at naar man i Loven citerer Burderingen efter Lov af 19de Marts 1869 og siger, at Sikkerheden for Burderingen ikke maa være mindre end den derefter, anser jeg en saadan Henvisning for ganske unyttig, thi den af den Slags Burdering, der er Tale om i Loven af 1869, kunne vi slet ikke bruge her. Jeg er ikke i Stand til at sige, hvilke Regler der skulle opstilles; man kan jo ikke f. Ex. lægge Leieindtægter eller slige Indtægter til Grund, det maa vist blive en Skønburdering. Om man kan finde paa Regler i saa Henseende, vil være Statuternes Sag, det er en Ting for sig, men at det er helbigt i Loven selv at have Burderingens Hovedregler, er jeg ganske enig i. Jeg kan imidlertid ikke udfinde eller nævne nogle saadanne. Ved Siden af, hvad jeg saagde om Burderingen, vil jeg gjøre den Bemærkning, at det forekommer mig, at naar man vil gaa til de industrielle Anlæg, her er Tale om, vil man ikke kunne vægre sig ved at sætte et Maximum for Laan i dem. Jeg synes ikke, at man, naar man f. Ex. har at gjøre med en Bygning til ca. 1/2 Mill., kan indskrænke sig til at sige: Vi maa ikke laane mere i den end Halvdelen. Jeg tror, Halvdelen vilde her være for meget. At sætte den almindelige Grændse kunne vi nok komme ud af; om man her skal sætte 40 eller 50 pCt. er jo vel Spørgsmaalet, men jeg tror, at man desuden maatte sige, at intet enkelt Laan maatte overstige et vist Maximum; ellers tror jeg, den solidariske Risiko vil blive altfor stor, saa at man ikke kunde faae Folk til at slutte sig til en saadan Forening; Foreningens Medlemmer maa nemlig som i alle andre saadanne Foreninger være solidarisk ansvarlige. Det er selvfølgelig Noget, der maa forlanges. Der er saa en Bestemmelse om Delingen i Scrier, og der vil man jo lægge Loven af 19de Februar 1861 til Grund. Det tror jeg heller ikke gaar an. Solidariteten maa man udstrække langt videre, og det maa ganske særlig gjøres